

REFERAT ØKONOMIFORUM

- Dato:** 4. desember 2018
- Sted:** Kollektivtrafikkforeningen c/o Ruter møterom Hovedøya, Dronningens gate 40, Oslo
- Tid:** Kl. 11.00 - 15.30
- Tilstede:** Swabra Nassir, Snelandia /Finnmark fylkeskommune. Morten Bakken, AtB. Stina Stenseth, Opplandstrafikk. Wenche Fougner, Telemark fylkeskommune. Brit With, Nordland Fylkeskommune. Harald Eide, AKT. Heidi Skåret, Hedmark Trafikk. Lene Løvfold, Østfold Kollektivtrafikk. Norunn Hilde Løland, Skysst. Rene Osaland Muis, Kolumbus. Tone Klausen Borge, VKT. Trine Lise Sagmo, Kringom - Sogn og Fjordane.
- Avbud:** Marit Hind, Troms Fylkestrafikk. Hege Gjendem, Møre og Romsdal Fylkeskommune. Silje Nerland Sættem, Møre og Romsdal Fylkeskommune. Stig Kristiansen, Brakar.
- Sekretariatet:** Christina Andersen, Kollektivtrafikkforeningen. Ragna Skøien, Kollektivtrafikkforeningen (referent).

1: Velkomst

Morten Bakken, ny leder av Økonomiforum, ønsket velkommen.

2: Nye krav til kasseløsning - påvirkning på billettsystemene?

Henvendelse fra Statens Vegvesen og Marit Hind om nye regler fra 1.januar. Christina orienterte. Nye og strengere regler for kassasystem fremgår av Kassasystemlova med tilhørende Forskrift om krav til kassasystem (kassasystemforskrifta), samt ny § 10a i bokføringsloven med tilhørende forskrift. Lovbestemmelsene er vedtatt slik at leverandører ved salg til bokføringspliktige etter 1. januar 2017 bare skal kunne tilby kassasystemer som oppfyller de nye kravene. For å legge til rette for en naturlig utfasing av eksisterende systemer, må de bokføringspliktige ha nye systemer på plass senest fra 1. januar 2019. Innen denne fristen må enten eksisterende kassasystemer oppgraderes der det er mulig, eller så må man anskaffe nytt kassasystem som tilfredsstillende de nye kravene. Mer informasjon i emnet Regelendringer - Nytt regelverk for kassasystem her evt. her: <https://www.nhoreiseliv.no/vi-mener/kontanter-reiseliv/nyhet/ny-kassalov/>

Konklusjon av diskusjon ble at Vestfold Kollektivtrafikk tar kontakt med FARA for å sjekke status - oppdatering legges ut på Workplace.

3: Runde rundt bordet

AtB: utfordringer med at operatør ikke klarer å selge billetter i AtBs navn. Kan bli et problem i brytningsfasen netto/brutto der selskaper har hatt egne billettsystemer med bruttokontrakter. Samme utfordring på bestillingstransport. Her kan kunder betale en enkeltbillett om bord i taxien, mens det er taxioperatøren som gir kvittering. Skyss har hatt lignende sak, men i vedtaket mot Skyss er det spesifisert at det kun gjaldt i ett konkret tilfelle. Fremover: 2019 er et stort år. Starter 2 nye ferjesamband 01.01.2019. Store investeringer i forhold til ladeinfrastruktur. Måtte opp med batteritårn fordi strømmettet ikke tålte belastningen. Kan bli utfordrende i januar fordi ferjeselskapene ikke kan lade så mye som de ønsker og må kjøre på annet drivstoff. Metrobussene starter opp i 2019. Regionanbud på vei ut.

Snelandia/Finnmark: utfordring med stort areal. Prøver å få folk til å ta kollektivt - snakk om å lage nye billettyper som er mer gunstig sonemessig, og ha hyppigere avganger der det er behov. Nedleggelse av andre ruter som kun brukes sesongvis. Jobber med taksering - Finnmark er et av de billigste fylkene på billetter. Fisk til marked-pakken: bygge vei til Båtsfjord for å gjøre det lettere for fiskere å levere fisk. Jobber med hydrogenbåt-prosjekt.

Skyss: Nytt anbud på Bybanen fra 2019 - Keolis fortsatt operatør. Bybanen AS som jobber med infrastruktur skal nå få større ansvar som operatøroppfølger. Nye ferjekontrakter i 2018 og 2019, resten skal ha oppstart i 2020. Alle ferjekontrakter i fylket blir bruttokontrakter. Alle ferjesamband skal over på elektrisk drift, og kontraktene vil gi høyere kostnader både på drift og investering i ny ladeinfrastruktur. Billettering med Autopass skulle vært klar i år, men innføringen har blitt forsinket. På buss startet nytt anbud i Nordhordland høsten 2018, og to nye anbud i Bergensområdet starter i 2019. Politikerne ønsker fokus på miljøvennlighet både på buss og ferger. Ellers travelt med budsjett. Politikerne vil ha barnebillett fra 6-18 år, budsjettet skal vedtas i desember.

Østfold: Stor omlegging av rutetilbudet i Nedre Glomma sommeren 2018 - omprioritering av tilbudet med fokus på der det bor folk. Kommet en del klager. ØKT gjør noen justeringer fra januar. Omlegging i resten av Østfold sommeren 2019/2020. I gang med anbud på ferge. 2 store anbud på buss og spesialskyss. Mye arbeid med Viken.

Telemark: Elferge i Brevik. 4 nye busskontrakter 1.07.2019. Nettbuss vant alle kontraktene. Jobbes med nytt fylke, det er satt ned en «organisering av kollektiv-komite». Organisasjonsform blir bestemt etter jul. Grenland: Fått belønningsmidler siden 2008 (unntak 2012). 250 mill i siste 4 årsperiode. Av disse har 190 millioner gått til økt rutetilbud. Kollektivtrafikken slipper å kutte i 2019 og 2020. Forhandlinger med staten om byvekstavgift i Grenland. Bamble har sagt nei til bomring og byvekstavgift - derfor kan Bamble ikke få økt rutetilbud fra disse midlene.

Nordland: Tre nye fergeanbud på bruttokontrakter fra 1.01.2019. 1-2 samband er ikke på brutto, ellers alt. Smartere Transport - Nordland vant 50 mill som skal brukes på fem år. Prosjektet ser på billettløsninger, kombinasjonsordninger, selvgående busser etc. Jobber med IO for å se om IO kan levere mere detaljerte rapporter som kan brukes når andre fylker

skal faktureres. Utfordringer er at der i dag kun fremgår en sum men ikke hvordan denne sum er kommet frem. Dette ønskes der større klarhet omkring.

Opplandstrafikk: Jobber med budsjett for 2019, nye takster og indeksreguleringer av kontrakter. Arbeid med sammenslåing. Politisk vedtak at kollektivtrafikken blir en enhet i fylkeskommunen. Oppland og Hedmark har ulike TT-ordninger og skoleskysordninger, nettoavtaler etc - må samordnes. Mange arbeidsgrupper - felles takstsystem, begynne å nærme seg Hedmark. Ser på rabattordninger så man kan ta litt i 2019 og resten i 2020. To elbusser i produksjon. Utfordrende logistikk - Lillehammer er kaldt, bratt og mye snø.

Sogn og Fjordane: Mye fokus på Vestland. Båtanbud skal lyses ut høsten 2019 med både ekspressbåter og lokalbåtkontrakter. Salg av billetter i Entur-appen - tester nå. Har ikke egen app, venter på sammenslåing og bruk av Entur-appen.

Vestfold: Vestfold har valgt å gå over til bussbransjens lønnsindeks. Ruter, AtB og Telemark bruker også denne. Lønnsindeksen er blitt endret - diskutert i Kontraktskomiteen. Gått fra 30 til 4 soner. Lagd trafikkplan med byer i Vestfold m/omegn som fungerer veldig bra. Skattesak ble landet i februar. Ikke avgjort enda om tilskudd skal være med eller uten avgift. VKT beregner derfor moms på alt.

AKT: Ny kontrakt i Kristiansandsområdet med 155 busser. Merker økt snik etter innføring av påstigning bak. Satt inn økt kontrollvirksomhet. Periodekort med QR-leser på mobilbillett gir avvik fordi mange ikke avleser koden. Passasjertelling på alle busser i fylket fra nyttår. Kan være utfordringer når selskap har mye egenkapital. AKT får ikke økte tilskudd til neste år. Ingen byvekstavgift fordi politikerne ikke har blitt enige.

Kolumbus: Overtar 75% av bysykkelaksjene i januar. Dette blir organisert i eget datterselskap. Bomring i oktober ga voldsom effekt - 18% økning i antall passasjerer i oktober. Takstsamarbeid med NSB der enkeltbillett gjelder på tog. Risiko i budsjettet. Ingen rabatt fra NSB. Takstendringer - barn 0-6 år og barn opp til 18 år. Skal få bygget og eie en elektrisk hurtigbåt.

Hedmark: Jobber med regionreform. Bussbud Hamar 2020. Ruteplansystem. Et planlagt elbussprosjekt ble avlyst og går inn i bussbudet 2020.

4: Sammenslåing av fylker - konsekvenser for økonomi mm.

v/ Morten Bakken, AtB. Presentasjon ligger på Workplace.

5: KOSTRA rapportering

Christina orienterte. KOSTRA/SSB vil gjerne stille på neste Økonomiforum-møte for å diskutere et planlagt kutt av spørsmål i KOSTRA-skjemaet og bruk av kollektivstatistikken til Kollektivtrafikkforeningen i stedet. Kom opp forslag om at det kan være andre i

kollektivselskapene som også er interesserte i dette temaet - f.eks. statistikk og analyse. Et tverrfaglig seminar er mulig. Ragna følger dette opp med sekretariatet.

6: Forslag til møtekalender 2019

9.-10. mai: Vårsamling - sted ikke bestemt - se sak 8

3. desember: Møte i Oslo

Økonomiforums leder og sekretariatet vedtar endelige datoer for vårmøtet. Ragna sender ut kalenderinnkalling.

7: Fremdrift innovasjonsworkshop juni 2018

Christina opplyste om fremdrift vedr. den avholdte innovasjonsworkshopen i Troms. Mobilitets- og markedskomiteen har nedsatt en innovasjonsgruppe som skal vurdere innspillene som har kommet. Disse vil deretter involvere økonomiforum. Christina opplyste at der først skulle lages en mere utfyllende beskrivelse av den potensielle innovasjon (felles reisegaranti) som kan overleveres til innovasjonsgruppens vurdering. Norunn, som stilte forslaget, vil bli kontaktet med henblikk på å utdype forslaget. Det ble i tillegg opplyst at det er innovasjonsgruppen som utvelger hvilke forslag der skal jobbes videre med.

8: Vertskap for vårmøte 2019 etterlyses

Følgende forslag kom inn for vårmøte 2019:

- Lillehammer
- Trondheim
- Stavanger - Kolumbus sjekker med ledelsen
- København

Forumets leder og sekretariat tar en runde på dette og kommer tilbake til sted og dato.

9: GDPR

Diskusjon rundt bordet om hva der er gjort rundt dette hos det enkelte medlem.

Av diskusjonen fremgikk det at noen medlemmer har brukt interne ressurser/ansatte som sammen med juridisk seksjon har kjørt GDPR som et eget prosjekt. Andre har hatt fokus på å inngå avtaler med kommunene, og laget mal som kommunene må fylle ut. Der medlemmene er administrasjonsselskaper har GDPR vært fylkeskommunens prosjekt og medlemmene har hatt en person inn i det fylkeskommunale prosjektet. Har stor betydning for skoleskyss og det har blitt laget nye skolesystemer og oppgraderte arkivsystem. Nye avtaler med drosjetransportører og busselskaper.

10: IO-problematikken, rapporter - avstemming - erfaring fra medlemmene

Diskusjon rundt bordet. Staten har krevd at man skal kunne bruke samme reisepenger-kort i hele Norge - til dette ble IO interoperabilitet etablert. Tidligere var de fleste fylkene medeiere i IO, men IO har nå blitt solgt til Entur. Nordland er i kontakt med IO for å se om de kan få noen utdypende rapporter, som viser hvordan beløpene er blitt utregnet i forhold reiser som er solgt på andre fylkers reisekort. Ikke alle som er med i IO eller avregner - for noen er summene veldig små. Nordland oppdaterer forumet når de får svar fra IO.

11: Økonomirapportering

Diskusjon rundt bordet om hvilke detaljer/punkter anvendes i de enkelte fylkes økonomirapporteringer.

Det er ulik praksis hos medlemmene. Noen har omfattende månedlig rapportering, med inntekt per buss/båtpassasjer, status kontrakter, kostnader - opptil 14 sider per måned. Andre skriver mye mindre og utelater detaljer - fokuserer på skoleskyss/drosje, buss, inntekter fra kommunene etc. Ett medlem sa at de ser på hovedregnskap mot budsjett - hvordan går det med buss, båt etc. Ser på uavklarte forhold - ting som operatørene har kommet med og som ikke er i regnskapet. Viser salg per salgskanal og utvikling. Markedsrapport med passasjertall, tilfredshet, kundebarmeter etc.

12: Kommunal delfinansiering

Diskusjon rundt bordet vedrørende utfordringer rundt beregningsmetode.

AKT: Enkelte kommuner vil ha mobilbillett-pris og ikke enkeltbillett-pris når de skal beregne kommunal delfinansiering. Dette vil føre til betydelige merkostnader for AKT. Fylkesmannen sendte spørsmålet til Utdanningsdirektoratet som sa seg enig med kommunene - de vil at mobilbillett-prisen skal ligge til grunn. AKT har tatt kontakt med divisjonsdirektør i Udir. AKT oppdaterer forumet når det kommer svar fra Udir. Er ikke et problem hos andre medlemmer per i dag, men problemstillingen kan komme opp også i andre fylker.

13: Kontroll og innkreving av gebyrer

Diskusjon rundt bordet om hvordan hvert selskap utfører kontroller og krever inn gebyrer

Medlemmene bruker vekterfirmaer som Securitas eller NOKAS til kontroller, enkelte har også egne kontrollører. De fleste har ordning der man kan betale med betalingsterminal på stedet eller bli fakturert i etterkant, der umiddelbar betaling er billigere. De stedene hvor det er åpen billettering opplever man økt snik. Det er mest snik på ettermiddag/kveld. Fokus på dette området, men blir støy i media. Mange som blir tatt i snik har kjøpt studentbillett men er ikke studenter. Har vært sak i Transportklagenemnda om at man kan

komme i ettertid og vise gyldig legitimasjon (studentbevis etc) så får man ettergitt boten. Ofte utfordrende med båter - ikke lov å stoppe folk når båten er gått fra kai.

14: Nye lønnsindekser

Diskusjon rundt bordet i forhold til nye indekser fra SSB.

Enkelte medlemmer bruker den nye tabellen i nye kontrakter. Bruker gammel SSB-indeks i gamle kontrakter. Utfordringer med nye drivstoff-varianter. Det har bl.a. kommet ny biogassindeks i bussindeksen- men SSB har anbefalt at man beholder autodiesel-indeksen foreløpig fordi en helt ny indeks kan gi hopp/være usikker. I AtBs reguleringsvedlegg i kontraktene står det at alle nye drivstoffindekser som kommer under bussindeksen kan tas i bruk når begge parter er enige. Dette har redusert usikkerhet for operatørene.

AKT: Lønn reguleres kvartalsvis, fordi denne ikke flyter så mye. De andre er estimerer og reguleres månedlig.

15: Evt.

Christina ble takket etter tre år som ansvarlig i sekretariatet for Økonomiforum.

Det ble etterlyst en oppdatering på hospiteringsordning. Dette tas med tilbake til sekretariatet.